

EDOUARDUS VERUS
COMES OXONIAE,
DOMINUS MAGNUS
ANGLIAE CAMERARIUS,
VICECOMES BULBECK,
ET DOMINUS DE SCALES,
ET BADLISMERE
Lectori S. D.

CASTILLIONIS *Itali conversionem a*
Clerko meo jampridem susceptam orna-
remne scriptis & literis meis, an grato tantum a-
nimi studio prosequerer, cum saepe diuque delibe-
rasssem, in ancipites cogitationes distrahebar. Alte-
rum enim facultatis & artificii majoris videba-
tur: voluntatis alterum, & studii non minoris: u-
trumque autem cum exquisitae industriae, tum
benevolentiae singularis. Feci tandem, & feci cer-
te non iruitus, ut ad id studium, quo Librum hunc
complexus sum, laureolam hanc nostram qualem-
cunque adjungerem, ne aut voluntas nostra, quae
summa fuit, sine literis obscura fuisset: aut facul-
tas illa, quae exigua est, lucem oculosque hominum
formidare videretur. Ac in istam quidem Anti-
ci descriptionem multiplices mihi disseminandae lau-
des sunt. Nam & Auctorem, & Interpretem, &
tanti, ac potius tantam operis Patronam, cujus no-
mine ipso augustum plane atque honorificum opus
appa-

apparet, ut summis maximisque laudibus exornem, dignum plane, ac prope etiam necessarium videatur. Quid enim primum difficilius quisquam, quid praeclarus in se suscepit aliquando, quam artifex ille Castilio, qui eam Aulici formam effigiemque expressit, cui nihil addi possit, in quo nihil redundet, quem summum hominem & perfectissimum judicemus? atque ita, ubi natura ipsa nihil omni ex parte perfectum expolvit: hominum autem mores, eam, quam tribuit natura, dignitatem pervertunt: & seipsum Castilio vicit, qui reliquos vincit, & naturam superavit, quae a nemine unquam superata est. Huc accedit, quam accurata res sit, quemadmodum in tanta Aulae magnificentia, tanto splendore hominum, tanto exterorum concursu, in ipsis etiam oculis vultuque Principis vivendum sit, praecepta dare. Quibus plura etiam, atque majora Castilio expressit. Quis enim de Principibus viris majori gravitate? Quis de illustribus Foeminis dignitate ampliori? Nemo de re militari ornatus, de equorum concursibus aptius, de conferendis in procinctu manibus praeclarus aut admirabilis. Non scribam, quanta cum concinnitate & praestantia in summis Personis virtutum ornamenta depinxerit: nec referam, in us, qui Aulici esse non possunt, quemadmodum aut vitium aliquod insigne, aut ridiculum ingenium, aut mores agrestes & inurbanos, aut speciem deformem delinearit. Quicquid est in sermonibus hominum, in congressu, & societate civili aut decorum atque ingenium, aut deforme & turpe. id eo habitu illustravit, ut etiam oculis cerni posse videatur. Huc tantarum rerum Auctori, Oratori etiam non
indiser-

indiserto novum lumen orationis accessit. Latins enim jam *Aulicus* tanquam ex veteri illa *Urbe Romana*, in qua eloquentiae studia vignerunt, in *Curiam nostram* vultum retulit, egregio habitu, summo apparatu, admiranda dignitate. Idque factum est Clerki mei cum incredibili ingenio, tum eloquentia singulari, postquam sopitam illam suam excitaret dicendi suavitatem, et ornamenta & lumina, quae seposuit, ad res dignissimas revocaret. Ergo majori laude afficiendus cumulandusque est, qui rebus tantis, cum essent magnae, ut majores essent, maxima lumina & ornamenta adjecit. Ecquis enim aut verborum vim plenius expressit? aut sententiarum dignitatem illustravit ornatus? aut rerum varietatem artificiosius subsequitur? Ecquis rem gravem, cum in sermonem incidit, verbis amplioribus & gravioribus explicat? si familiaris & faceta, festivo magis atque arguto? Cum igitur & verbis pure atque ornate, & prudenter dilucideque sententis, & toto elocutionis genere cum dignitate scribat: egregium quoddam ex his opus profluat atque promanet necesse est. Mihi quidem tale videtur, ut *Aulicum* hunc *Latinum* cum lego, *Crassum*, & *Antonium*, atque *Hortensium* audire videar usdem de rebus differentes. Atque haec tanta cum sint, fecit tamen homo non imprudens, ut conversionem suam uno omnium maximo ornamento illustraret. Quid enim potuit aut ad subsidium firmius, aut ad gloriam illustrius, aut ad fructum fieri uberius, quam quod *Aulicum* suum *Illustrissimae amplissimaeque Principi* dicaverit? inquam non modo *Aulicae* omnes virtutes transfusae sunt, sed diviores quaedam & plane *Caelestes*

lestes infusae. Sed hujus praestantiam omnem si oratione complecti me posse existimarem, imprudens essem. Nulla est enim tanta scribendi vis, tantaque copia, nullum tam apparatus orationis genus, quod illius virtus non superet. Persapienter igitur Interpres iste talem quaesivit operis Patronam virtute quidem praestantissimam, ingenio sapientissimam, Religione optimam, doctrina vero cum ipsam excultissimam, tum in aliis etiam literarum studia exornantem. Quae si sapientissimorum Principum clarissima insignata, si florentis Republicae certissima praesidia, si optimorum civium ornamenta maxima & suo merito, & omnium judicio semper sunt habita: ea & auctoritate tueri, & praemiis amplificare, & nominis sui titulo insignire, res profecto cum omni Principe digna, tum nostra videtur Principe dignissima, cui omnis omnium Musarum laus & literarum gloria tribuenda est.

Dat. ex Aula Regia tertio
Nonas Januarii 1571.